

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 33. Dei iuramento a d[omi]nis temporalib. pr[a]esta[n]do in initio officij de extirpa[n]dis h[a]ereticis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

habet. tit. 17. nu. 8. & 9. & copiose Repert. inquis. verbo iuramentum. & Campegi apud Zanch. c. 31. ex quib. accipies quæ hanc quæst. & seq. illustrabunt.

QUESTIO XXXIII.

De iuramento à Dominis temporalibus præstando in initio officij de extirpandis hæreticis.

Ricesima tertia quæstio est: Vtrū inquisitor debeat cōpellere, seu monere dominos temporales, perpetuam, vel temporalem iurisdictionē habentes, quatenus in eorum

noitate antiquā eorū officium exequantur, intrent corā inquisitore hæreticos per Ecclesiā denotatos pro viribus à suis terminis extirpare? Respondemus, q̄ sic: iuxta c. Execramus itaq; de hæret. §. moneantur. vbi dicitur sic: Moneantur aut, & inducantur, & (si necesse fuerit) per censuram Ecclesiast. compellantur sæculares potestates, quibuscunq; fungantur officijs, vt sicut reputari cupiunt, & haberi fideles, ita pro defensione fidei præstent publicè iuramentū, q̄ de teris suæ iurisdictioni subiectis, vniuersos hæreticos ab Ecclesia denotatos, bona fide pro viribus extirpare studebunt: ita q̄ amodo quandocunq; quis fuerit in potestatem, siue perpetuam, siue temporalem assumptus, hoc teneatur capitulum iuramento firmare. hæc ibi. & non solum in sua noitate, immo semper, vt patet in c. Ad abolendam, §. statumimus, de hæret. & c. Vt officium, §. statumimus, de hæret. lib. 6. & patet exprællè supra parte ista tertia, q. 32. proxima.

COMMENT. LXXXII.

DE hoc iuramento præstando, ac de eius formula copiose actum est supra cum Eymérico in principio huius partis, num. 9. & seq.

Interest aut secularium magistratuum, & principum non mó requisitos, sed et spontaneos hoc iuramentum præstare, et heret. debellare, cū facile corruant principatus, & regna, in quib. hæretici impune permittuntur habitare. equidē multa in hanc sententiā conferri poterant, quæ gratia breuitatis omitto. illud tamen quod de Regib. Hispan. legitur in Concil. Tolet. 6. c. 3. quod habitū fuit ex a. 686. non est silentio prætereundū, videlicet, vt cū sortiti fuerint Regni apicē, non ante conscendant regiam sedem, q̄ inter reliqua cōditionum sacramenta polliciti fuerint se non permissuros habitare in Regno suo eos, qui nō fuerint catholici. quod vtinam nunc vbique & in vsum reuocaretur, & inuolabiliter custodiretur.

QUESTIO XXXIII.

An inquisitor cogere possit ad reuocandum statuta impediencia officium sancte Inquisit.

Ricesima quarta quæst. est: Vtrum Inquisitor possit procedere contra dominos temporales, seu eorum officiales condentes statuta, per quæ inquisitionis negotium, seu officium, directe vel indirecte impediatur, seu quomodolibet retardetur?

Respondemus, q̄ sic: vt patet in c. Statutū. de hæret. lib. 6. vbi dicitur sic: Statutū ciuitatis, castri, ville, vel alterius loci, per quod negocium inquisitionis hære. prauitatis directe vel indirecte (ne in eo libere procedi valeat) contigerit impediri, vel quolibet retardari, nullius existere firmitatis, ipsiusq; ciuitatis, vel loci dominum, potestatem, capitaneum, consules, vel rectores, per quem, vel quos eadem ciuitas, seu locus regitur, quocunq; nomine cenfeantur, ad statutum huiusmodi loci diocesano, vel eius vicario, aut inquisitori, seu inquisitoribus labis præfatæ sine moræ dispendio exhibendum: & si tale inuentum fuerit, reuocandum omninō, vel saltem eatenus moderandum, quod per illud inquisitionis processus non impediantur, vel aliquatenus retardentur: per censuram Ecclesiast. decernimus compellendos.

COMMENT. LXXXIII.

Omnia impedimēta, quib. iurisdictioni inquisitionis poterat cohiberi, quominus libere in hæreticos possent aduertere, sustulerunt vbique summi Rom. Pontif. quia verò unum poterat esse, idque maximum, statuta, seu leges municipales cuiuslibet oppidi: ideo hæc deleri iubentur, cum directe, vel indirecte sacro huic officio opponuntur.

In eadem sententiā extat elegans rescriptum Alex. iv. quod incipit: Im placida relatio, quod vidimus authenticum in archiuo Bonon. inquisitionis, & retulimus in bullario litterarum Apost. in fine huius operis. idem canit Innocen. iv. ante Urbanum iv. rescripto incipiente: Ad extirpanda, §. ceterum teneatur. relato item in litteris Apost. pro officio sancte inquisitionis. idem quoque consiuerunt & alij Rom. Pontifices uno consensu, de quo agit et Carrer. in tract. de hære. nu. 93. vers. item potest tollere. Campegius apud Zanchinum, c. 31. vers. cessat præterea. circa finem. Repert. inquisit. & Locatus verbo statutum.

Quamuis autem rescriptum hoc, quo vtitur Eymericus, indicet statuti nomen sumi strictè, sine præssè pro iure priuato cuiuslibet ciuitatis, vel oppidi, iuxta notata per Bartolum, & Doctores in l. omnes populi. ff. de iust. & iur. quasi hoc solum deleri debeat, si negotio fidei opponatur, non autem ius commune: nihilominus tamen id ipsum locum habet fauore fidei aduersus ius commune: quare si in iure communi reperiretur aliqua lex, per quam negotium inquisitionis impediretur directe, vel indirecte, eam etiam iubere possent inquisitores cessare.

Ad dō nomen statuti quandoq; generale esse, et ius commune etiam completi. l. quamuis. C. de iuris, et facti igno. c. decessorum. 25. q. 2. & quod dico de statutis, & legibus delendis, cum fidei negotium impediunt, idem intellectum volo de consuetudinibus, quamuis esset vetus, & inmemorabilis, si enim per

Supra pag. 106.

Statuta, per quæ officium inquisitionis impeditur reuocari debet.

Præuilegium de delendis ita tutis negotio fidei oppositis, sæpius cōfirmatum.

Idem locum habet aduersus ius commune.

Item aduersus consuetudinem.